

Олейник А.О.

аспірантка,

Національна металургійна академія України

МОВА ВОРОЖНЕЧІ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

У Ері технологій для людини відкрито маса можливостей. Вони задовільняють її потреби та роблять життя набагато простішим. Одну з таких функцій для – спрощення людського життя – виконують соціальні мережі. Вони дозволяють нам спілкуватися один з одним, заводити друзів, практикувати іншу мову, пізнавати новини та багато іншого. Соціальні мережі об'єднують у світовій павутині людей різних релігій, національностей та поглядів.

Даруючи свободу спілкування та виражаючи свої думки, у мережі часто упускаються повідомлення, що несуть у собі насильницький характер або образливі, принижуючі слова. Вони можуть стосуватися расової приналежності, релігії, статусу, орієнтації та ін. Мова ворожнечі являється частиною кібербулінгу, хоча насправді вона характерна не лише для онлайн простору. Але парадокс мови ворожнечі у тому, що вона водночас може торкатися великої маси людей та розповсюджуватися з великою швидкістю не дивлячись на те, що офіційно вона суворо заборонена у соціальних мережах етикою кіберпростору.

Варто наголосити, що мова ворожнечі не дозволялась навіть людям, які мають велику аудиторію прихильників та політикам. Нагадаємо про Дональда Трампа, чий профіль у Твіттері був заблокований назавжди за заклики до насилля. То ж, використання мови ворожнечі вважається серйозним порушенням етики та моралі у соціальних мережах.

У 2015 році були проведені дослідження, які показали, що Європейському Союзу (ЄС) 80% людей стикалися з ворожими висловлюваннями в Інтернеті, а 40% відчували на собі напади або погрози через соціальні мережі [1, с. 34]. Таким чином, Ватанабе визначає кіберненависть як використання насильницьких, агресивних або образливих висловів, зосереджених на певній групі людей, що мають між собою спільну релігію, расу, гендерну стать чи політичну приналежність. Використовуючи інтернет чи соціальні мережі, індивідууми мотивовані ідеологіями, що впливають на їхню поведінку, яку можна розглядати як акти девіантного спілкування, що порушують спільні культурні стандарти, правила чи норми соціальної взаємодії в групових контекстах [2, с. 13828].

Як ми бачимо, приналежність або дотримання певних поглядів (політичних чи релігійних) навіть у нерадикальному вигляді може накликати на себе акти агресії. Через акти тероризму, люди, що дотримуються ісламу найчастіше піддаються агресії та ненависті у соціальних мережах. Незважаючи на те, що більшість цих людей не підтримує радикальні погляди терористів, вони не можуть відчувати себе у повній безпеці та часто піддаються упередженості через свою релігію.

У свою чергу ми звертаємо увагу на те, що подібні події відбуваються у той самий час, коли певний представник релігійної, політичної, етнічної та ін. груп опиняється у центрі уваги та його дії або висловлення впливають на велику групу людей, їх погляди чи життя. Сьогодні технології, інтернет та засоби масової інформації дозволяють нам миттєво

відстежувати події, що викликають світовий резонанс або те, на що звертають увагу лідери та представники громади. У наш час це не лише політичні діячі або зірки кіно і музичних індустрій. Серед них є блоггери, що мають велику аудиторію серед молодого та підростаючого покоління. Тож, навіть вони не можуть залишатися байдужими до подій або ситуацій, що привертають увагу.

Тому не дивно, що якщо блоггер підтримує або навпаки, засуджує, то цю подію розповсюджують у соціальних мережах чи інтернеті набагато швидше. У цьому ж випадку, саме блоггери перші, хто піддаються мові ворожнечі. Тобто, навіть саме вираження будь-якої думки може стати причиною агресивних висловлювань. Та, як ми зауважували раніше, така поведінка може відобразитися на людині у соціальних мережах навіть якщо вона не має прямого відношення до ситуації в цілому.

Певно, що емоційна складова людини підштовхує її на нестриманість та неконтрольовані дії. У тих ситуаціях, коли залучена велика кількість людей з певним ворожим настроєм, розглядаючи причину цього інтернет та соціальні мережі стають місцем для самовираження та звільнення негативу. Актуальність питання полягає у тому, чи заслуговують усі приналежні до однієї групи люди відповідати за певні події та ставати об'єктами ненависті?

Безперечно ми не можемо розглядати ситуацію лише з однієї сторони тому що людина – істота, яка у сучасному суспільстві повинна мати співчуття та проявляти емпатію. Різноманітність думок та їх несхожість не має викликати недоречну поведінку та породжувати акти насилля. Необхідно розуміти, що мова ворожнечі у соціальних мережах це спосіб придушення опонента та іншої думки або взагалі спроба розпалити ще більший конфлікт, шляхом встановлення авторитету. Таким чином, емоційне напруження зростає ще більше, а вплив негативних емоцій збільшується з обох сторін. Ворожа поведінка у соціальних мережах ніколи не торкається лише двох осіб, частіше за все, у подібному конфлікті приймають участь декілька осіб. Тому конфлікт переростає у кібербулінг. Кібербулінг можна вважати цифровим злочином, що наносить ментальну та фізичну шкоду людині.

На останок наголосимо, що у століття розвитку технологій, основною заповіддю, якої людина має намагатися дотримуватися, по при те, як би вона не звучала, є – «Стався до людей так, як хочеш, щоб ставились до тебе». Кожне проявлення зневаги або негативу у першу чергу має супроводжуватися спогадом про «золоте правило моральності».

Формування етики стосовно відношення до інших людей має відбуватися закладаючи у фундамент це правило, особливо це стосується світової павутини, де людина може залишатися анонімною.

Список використаних джерел:

1. Gagliardone, I., Gal, D., Alves, T., & Martinez, G. Countering online hate speech. In Series on internet freedom. Unesco, 2015. P. 1–73.
2. Watanabe, H., Bouazizi, M., & Ohtsuki, T. Hate speech on twitter: A pragmatic approach to collect hateful and offensive expressions and perform hate speech detection. 2018. P. 13825–13835.